

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKRW 23.01
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	De Rooyse Wissel
Datum binnenkomst klacht	:	3 januari 2023
Datum hoorzitting	:	20 januari 2023
Einde termijn	:	31 januari 2023

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over de klacht van de heer A., hierna te noemen klager, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een forensische zorgtitel (voorwaardelijke invrijheidsstelling) zorg werd verleend door de Rooyse Wissel. De klacht is gericht tegen de zorgverantwoordelijke, mevrouw B. (verpleegkundig specialist, tevens hoofd behandeling en zorgverantwoordelijke), hierna te noemen verweerder.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 3 januari 2023 van de advocaat van klager een klaagschrift d.d. 28 december 2022 ontvangen, inhoudende een Wvggz-klacht en een schorsingsverzoek. Klager heeft kort vóór de behandeling van het schorsingsverzoek, dat op 5 januari 2023 was gepland, het schorsingsverzoek ingetrokken. Verweerder heeft de klachtencommissie op 9 januari 2023 een verweerschrift met een aantal bijlagen doen toekomen. De hoorzitting heeft op 20 januari 2023 plaatsgevonden via beeldcommunicatie. Bij die gelegenheid hebben beide partijen, ieder voor zich, hun standpunten toegelicht.

1.1 TERMIJN

Het klaagschrift bevat een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en deze klacht heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg niet meer actueel is, zodat de klachtencommissie, uitgaande van de datum van ontvangst van het klaagschrift, gehouden is binnen 4 weken na ontvangst ervan schriftelijk een uitspraak te doen ten aanzien van de klacht, te weten uiterlijk op 31 januari 2023.

2 KLACHT

Klager maakt bezwaar tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke hem in het kader van verplichte zorg van 27 december 2022 tot 5 januari 2023 te beperken in zijn bewegingsvrijheid.

3 FEITEN

- Klager is op 21 december 2022 in het kader van zijn voorwaardelijke invrijheidsstelling van een penitentiaire inrichting (PI) overgeplaatst naar de Rooyse Wissel.
- Bij binnenkomst in Rooyse Wissel heeft klager medegedeeld dat hij in de PI cannabis had gebruikt en in verband daarmee zeven dagen rapport had gehad. Dezelfde dag heeft er een urinecontrole bij klager plaatsgevonden.
- Op 22 december 2022 bleek de uitslag van deze urinecontrole positief; daarbij is een THC-waarde van 1593 ng/ml vastgesteld.
- Klager had op 27 december 2022 in de ochtend geoorloofd de afdeling waar hij verblijft verlaten. Bij terugkomst rond 11.00 uur is hem medegedeeld dat zijn bewegingsvrijheid wordt beperkt op grond van artikel 9:9 Wvggz. Later die dag is klager hierover schriftelijk geïnformeerd door de zorgverantwoordelijke.

- Op 5 januari 2023 is de maatregel van beperking van de bewegingsvrijheid beëindigd, omdat de uitslag van de destijds laatst gehouden urinecontrole bij klager liet zien dat de THC-waardes voldoende waren afgenomen dan wel negatief waren.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAGER

Het standpunt van klager komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager stelt dat zijn rechten onterecht zijn beperkt wegens een positieve en te hoge cannabiswaarde bij zijn urinecontrole. Klager is op 21 december 2022 opgenomen bij de instelling en op 22 december 2022 is bedoelde uitslag vastgesteld. Klager kwam vanuit een PI, waar hij cannabis had gebruikt, en had in verband daarmee in de PI zeven dagen rapport gehad. Zijn hoge positieve uitslag dateert nog van het gebruik in detentie en is derhalve niet toe te rekenen aan de tijd die hij in de kliniek verblijft. Bij binnenkomst is aan klager beloofd dat hij met een schone lei zou mogen beginnen. Derhalve is klager van mening dat het cannabisgebruik in de PI hem in de kliniek niet meer kan worden toegerekend. Hij begrijpt niet dat, ondanks het feit dat de uitslag op 22 december 2022 al bekend was, hij vijf dagen gewoon van de afdeling mocht gaan en dat dit toen opeens niet meer mogelijk was. Hij heeft zich in de tussentijd steeds goed gedragen; hij mocht zelfs op 27 december 2022 's morgens nog van de afdeling af en pas bij terugkomst rond 11.00 uur werden zijn vrijheden beperkt. Dat betekende dat hij van zijn kamer af mocht gaan, maar dat hij de afdeling alleen onder begeleiding mocht verlaten. Aangezien hij in deze periode geen therapie of iets anders had, is hij negen dagen op de afdeling geweest.

4.1 STANDPUNT VERWEERSTER

Het standpunt van verweerster komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager is één week eerder dan verwacht in de kliniek opgenomen. In verband met vakantie en feestdagen was er weinig personeel aanwezig en zij hebben toch geprobeerd klager zo goed als mogelijk op te vangen. Klager heeft bij binnenkomst te kennen gegeven dat hij in de PI cannabis had gebruikt. Hij heeft gevraagd of dit consequenties zou hebben voor zijn behandeling omdat hij had meegewerkt aan een urinecontrole. Klager is verzekerd dat dit geen consequentie zou hebben voor het voortzetten van zijn behandeling. Klager had in de eerste week van zijn verblijf in de kliniek veel vragen en vroeg veel aandacht.

Op 22 december 2022 is de uitslag van de urinecontrole binnengekomen, waaruit duidelijk was dat klager een zeer hoge cannabiswaarde van 1593 ng/ml had, terwijl een referentiewaarde van <50 ng/ml wordt gehanteerd. Dit toont volgens verweerster aan dat klager nog fors onder invloed van cannabis was op dat moment. In het kader van orde en veiligheid binnen de kliniek is op 27 december 2022 besloten middels een vrijheidsbeperkende maatregel (art. 9.9 Wvvgz) de vrijheden van klager te beperken. Dit houdt in dat klager enkel begeleid door de kliniek mag gaan voor noodzakelijke afspraken, zoals een bezoek aan de winkel voor eventuele shag en verzorgingspullen of therapieën. Deze beperking is niet een bestraffende maatregel, zoals gehanteerd wordt in een PI of soortgelijke instelling. Aangezien het duidelijk is dat het gebruik in de PI heeft plaatsgevonden, heeft dit, zoals eerder is aangegeven, geen verdere consequenties voor de behandeling van klager. Klager verbleef pas enkele dagen binnen de FPK en omdat onduidelijk was welk effect zulke fors gebruik zou hebben op zijn gedrag en reacties naar anderen, werd het opleggen van een vrijheidsbeperkende maatregel noodzakelijk geacht om dit goed te monitoren en indien nodig snel te interveniëren.

Zodra de cannabiswaardes van klager voldoende waren afgenomen en de veiligheid en orde binnen de kliniek konden worden gewaarborgd, is de vrijheidsbeperkende maatregel niet meer noodzakelijk geacht en beëindigd.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz en de klachtencommissie is bevoegd van deze klacht kennis te nemen. Voorts is de klachtencommissie van oordeel dat klager in zijn klacht kan worden ontvangen.

Klager is in het kader van een voorwaardelijke invrijheidsstelling ter behandeling opgenomen op een FPK. Daarmee geldt klager als een met zijn instemming in een accommodatie opgenomen persoon. Ingevolge artikel 9:1 lid 2 sub a Wvggz gelden voor een persoon die met zijn instemming in een accommodatie verblijft en die tevens forensisch patiënt in de zin van artikel 1.1 van de Wet forensische zorg is, de artikelen 8:14, 8:15, 9:2 en 9:9 van deze wet. Hoofdstuk 10 Wvggz is van overeenkomstige toepassing op beslissingen ingevolge de artikelen 8:14, 8:15 en 9:9 van deze wet. Daarmee is de toepasselijkheid van artikel 10:3 Wvggz in dezen gegeven.

Klager heeft van zijn wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10:3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van de zorgverantwoordelijke inzake het beperken van zijn bewegingsvrijheid.

Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij deze beslissing van verweerster aan de wettelijke criteria te toetsen.

FORMELE TOETSING

Op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvggz, dat blijkt uit artikel 9:9 lid 4 van deze wet in dezen van toepassing is, stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing.

De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Aan de klacht is als bijlage een brief toegevoegd met het kenmerk: "Informatie over het beperken van vrijheden (art. 9:9 Wvggz)" d.d. 27 december 2022, geadresseerd aan klager. In deze brief wordt vermeld dat klagers vrijheden worden beperkt, te weten de beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rondom de accommodatie. Als reden wordt genoemd ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, met bijbehorende motivering c.q. toelichting. Klager heeft, naar vast staat, de desbetreffende schriftelijke beslissing op 27 december 2022 ontvangen.

Hiermee is komen vast te staan dat klager door de zorgverantwoordelijke tijdig op de hoogte is gesteld van de beslissing tot beperking van zijn bewegingsvrijheid en de gronden waarop deze beslissing is gebaseerd, met nadere uitleg over de aanleiding. Aan het bepaalde in artikel 8:9 lid 2 en lid 3 Wvggz is, naar het oordeel van de klachtencommissie, aldus voldaan.

Ten aanzien van de door klager aangevochten beslissing van de zorgverantwoordelijke tot het beperken van diens bewegingsvrijheid overweegt de klachtencommissie voorts als volgt.

INHOUDELIJKE BEOORDELING

Op grond van artikel 9:9 lid 2 Wvggz kunnen beperkingen in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie, anders dan als middel of maatregel, aangegeven bij algemene maatregel van bestuur krachtens artikel 9:8 derde lid, door de zorgverantwoordelijke worden opgelegd indien:

- a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op de bewegingsvrijheid ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel
- b. dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

Verweerster heeft klagers bewegingsvrijheid beperkt op grond van artikel 9:9 lid 2 sub b.

Klager stelt zich op het standpunt dat er geen enkele noodzaak was voor de beperking van zijn bewegingsvrijheid. Hij kan niet begrijpen dat besloten is zijn bewegingsvrijheid te beperken vijf dagen nadat de uitslag van het urineonderzoek al bekend was. Dat als motivering wordt aangevoerd dat de veiligheid binnen de instelling niet kon worden gewaarborgd, is naar zijn mening onterecht, omdat er niets is gebeurd in de desbetreffende periode van vijf dagen.

Verweerster heeft naar voren gebracht dat de uitslag van het urineonderzoek zeer hoog was waardoor het behandelteam onder deze omstandigheden geen inschatting kon maken van het gedrag van klager op de afdeling en erbuiten. Het team kon hierdoor de veiligheid binnen de accommodatie niet waarborgen. Daarnaast speelde een rol dat er weinig personeel aanwezig was als gevolg van vakanties en feestdagen. Hierdoor is de beslissing pas vijf dagen later genomen, schriftelijk vastgelegd en aan klager uitgereikt.

De klachtencommissie overweegt als volgt.

Vast staat dat klager cannabis heeft gebruikt in de PI en dat reeds op 22 december 2022 bekend was naar aanleiding van het urinecontroleonderzoek van de vorige dag dat de THC-waarden bij hem zeer hoog waren. In verband met een gebrek aan personeel is op 27 december 2022 besloten klager te beperken in zijn bewegingsvrijheid, omdat op grond van de hoge THC-waarden in zijn urine gevreesd werd voor verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie.

De klachtencommissie heeft begrepen dat klager van 22 tot 27 december 2022 de afdeling mocht verlaten. Van de zijde van verweerster is niet gesteld noch gebleken dat er zich in deze periode incidenten of voorvallen hebben voorgedaan of dat klager anderszins dreigend of gevaarlijk gedrag heeft vertoond.

Op 27 december 2022 heeft klager bij terugkomst op de afdeling te horen gekregen dat zijn vrijheden vanaf dat moment werden beperkt. Als argument is aangevoerd dat het behandelteam vanwege de hoge THC-waarden bij klager geen inschatting kon maken van diens gedrag in bepaalde situaties en dat voorkomen diende te worden dat binnen de kliniek de orde werd verstoord dan wel de veiligheid in het geding kwam. Verweerster heeft in verband daarmee aangevoerd dat klager veel vragen had en aandacht vroeg. De klachtencommissie is, onder verwijzing naar hetgeen hiervoor is overwogen, van oordeel dat deze argumentatie in dezen niet toereikend is om als grond te kunnen dienen voor de beslissing tot toepassing van de onderhavige maatregel ter voorkoming van verstoring van de orde of het in gevaar brengen van de veiligheid in de kliniek. Daarvan was immers gedurende de voorafgaande vijf dagen niet gebleken. De klachtencommissie zou het toepassen van de maatregel van beperking van de bewegingsvrijheid nog kunnen begrijpen, indien daartoe zou zijn besloten direct na het bekend worden van de uitslag van de urinecontrole op 22 december 2022. Toen was klager immers nog maar net op de afdeling en kon men inderdaad nog geen inschatting maken van klagers gedrag, mede in het licht van de hoge positieve uitslag van diens urinecontrole. Dat er te weinig personeel aanwezig was op de afdeling of feestdagen, regardeert klager, naar het oordeel van de klachtencommissie, niet en mag in dezen dan ook geen excuus zijn om de maatregel in kwestie met een vertraging van vijf dagen uit te voeren. Dit geldt te meer, nu klager in de tussentijd kennelijk heeft laten zien dat hij, ondanks de hoge THC-waarden in zijn urine, in staat was zich te gedragen binnen de kaders van orde en veiligheid van de kliniek en deze niet in het geding te brengen. Naar het oordeel van de klachtencommissie is daarmee het toepassen van de maatregel van beperking van de bewegingsvrijheid in dezen tardief. Dat de maatregel niet als strafmaatregel heeft gediend, doet aan dit oordeel niet af.

Op grond van de hiervoor omschreven omstandigheden is de klachtencommissie van oordeel dat niet aangenomen kan worden dat er op 27 december 2022 enige noodzaak was voor het opleggen van de maatregel van beperking van de bewegingsvrijheid jegens klager.

Bovenstaande overwegingen leiden ertoe dat de klacht, inhoudelijk gezien, gegrond moet worden verklaard.

6 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht gegrond.

7 BEROEP

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz. Dit brengt mede dat betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift beroep kan instellen tegen de onderhavige uitspraak van de klachtencommissie bij de Rechtbank Limburg (artikel 10:7 lid 1 Wvggz).

De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken, ingaande op de dag na die waarop de commissie uiterlijk had moeten beslissen dan wel ingaande op de dag waarop de beslissing van de commissie aan klager bekend is gemaakt (artikel 10:7 lid 2 Wvggz).